

Raad voor de Kunsten

Definitief verslag 2 februari 2004

AANWEZIG:

Johan Thielemans, voorzitter Raad voor de
Kunsten

Patrick Allegaert, voorzitter commissie
Podiumkunsten

Herman Baeten, voorzitter commissie
Muziek

Anne Brumagne, adviseur Minister Van
Grembergen

Hilde Cuyt, administratie Cultuur

Piet De Gryse, voorzitter commissie
Musea

Johan Lagae, commissie Architectuur en
Vormgeving

Ann Olaerts, adviseur Minister Van
Grembergen

Johan Pas, commissie Beeldende Kunsten

Harold Polis, voorzitter commissie
Letteren

Leen Lever, commissie Letteren

Jan Rispens, commissie Podiumkunsten

Christel Stalpaert, commissie
Podiumkunsten

Hilde Teuchies, ondervoorzitster
commissie Podiumkunsten

Steven Thielemans, commissie Musea

Kristel Van Ael, commissie Architectuur
en Vormgeving

Elisabeth Van der Elst, commissie Musea

Leen Van Dyck, commissie Letteren

Adinda Van Geystelen, commissie
Architectuur en Vormgeving

Iris Van Riet, Administratie Cultuur

Jan Vermassen, commissie Musea

VERONTSCHULDIGD:

Moniek Bucquoye, voorzitster commissie Architectuur en Vormgeving

Steven De Belder, commissie Podiumkunsten

Chantal De Smet, commissie, voorzitster commissie Beeldende Kunsten

Ida De Vos, commissie Podiumkunsten

Staf Pelckmans, commissie Podiumkunsten

Frank Loosveldt, commissie Muziek

Wim Supply, commissie Architectuur en Vormgeving

Veronique Vandekerchove, commissie Musea

Lucienne Van Deyck, commissie Muziek

Agenda:

- Goedkeuring van de notulen van de vergadering van 19 januari 2004
- Ontwerp van besluit betreffende de uitvoering van het erfgoeddecreet van....
- Voorbereiding hoorzitting Vlaams Parlement (toegevoegd punt)
- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het kunstendecreet van...
- Varia

1) Goedkeuring verslag vergadering van 19 januari 2004:

Op bladzijde 3, punt 7 is de nieuwe term niet “toneel” maar “theater”, het wordt “beoordelingscommissie theater”.

Eveneens op bladzijde 3, punt 10 wordt in de laatste zin de voorkeur gegeven aan de term “bespreken” in plaats van “evalueren”.

2) Ontwerp van besluit betreffende uitvoering van het erfgoeddecreet

Bij dit agendapunt wordt toelichting gegeven door Anne Brumagne, adviseur Minister Van Grembergen en Hilde Cuyt, medewerkster van de cel cultuurbeleid.

Anne Brumagne verklaart waarom het erfgoeddecreet enige vertraging heeft opgelopen. Er was **discussies bij het aanvragen van het begrotingsakkoord**. Omwille van het feit dat musea via het nieuwe decreet steeds kunnen erkend worden als ze aan de criteria voldoen en meteen bij erkenning een basissubsidie krijgen, werd gevreesd voor een tekort aan budget. De sector kan immers jaarlijks groeien. De Minister van Begroting stelde dat eventuele bijkomende middelen voor het erfgoeddecreet binnen de cultuurbegroting zouden moeten gezocht worden. De cijfers in verband met de basissubsidie werden daarom uit het decreet geschrapt.

Een **ander discussiepunt was de minimumdrempel van 35.000 inwoners** voor gemeenten of een samenwerkingsverband van omliggende gemeenten om een erfgoedconvenant te kunnen afsluiten. Hier werd de drempel verlaagd naar 20.000 inwoners en werden twee tarieven ingevoerd. Een tarief van 100.000 euro voor kleine gemeenten en 200.000 euro voor gemeenten vanaf 35.000 inwoners. Voor grote steden als Antwerpen en Gent bijvoorbeeld blijven uitzonderingen mogelijk.

Het ontwerp van decreet komt **op 4 maart 2004 op de agenda van de commissie Cultuur, Media en Sport van het Vlaams Parlement**. Er is een formeel engagement om het nog voor de ontbinding van het Parlement te behandelen.

De meerderheidspartijen zijn het eens om nog **twee amendementen** in te dienen bij de behandeling van het ontwerp van decreet. Het eerste amendement heeft betrekking op een **soepeler regeling voor reservevorming**. Het tweede amendement stemt de **datum van indiening van de nota erfgoedconvenant af op de datum van indiening van het cultuurbeleidsplan**.

De uitvoeringsbesluiten kunnen worden goedgekeurd na de parlementaire goedkeuring.

Er komen **twee uitvoeringsbesluiten**. Het eerste is klaar en staat vandaag op de agenda van de Raad voor de Kunsten. Het betreft een besluit dat de uitvoering bevat van de bepalingen uit het decreet die te maken hebben met erfgoedconvenanten en met advisering en beoordeling. De subsidiëring van het steunpunt wordt geregeld via een beheersovereenkomst.

Hilde Cuyt geeft een toelichting bij het voorontwerp van besluit van de Vlaamse regering ter uitvoering van het decreet van ... houdende de organisatie en subsidiëring van een cultureel-erfgoedbeleid, voor wat betreft de **erfgoedconvenants en de advisering**.

Zij wijst erop dat **de timing** voor het indienen van de aanvraag voor een erfgoedconvenant telkens zowel voor de gemeenschapscommissie als voor de steden en gemeenten, **afgestemd** werd **op de legislatuur**.

Zij geeft een schematisch overzicht, een **stappenplan van de procedures** die zijn voorzien in het uitvoeringsbesluit vanaf het jaar 0, het jaar van de eerste erfgoedconvenant tot het jaar 6, het jaar van het eventueel indienen van een volgend erfgoedconvenant.

Zij gaat ook in op de **overgangsmaatregelen** die voorzien zijn voor lopende convenants. De tekst van het stappenplan wordt aan de leden ter beschikking gesteld.

De vraag wordt gesteld welk orgaan de **beoordeling** zal doen van de **aanvragen die tegen 15 juni 2004** moeten worden ingediend. Zal dit nog de huidige commissie Musea zijn? Hilde Cuyt antwoordt dat normaliter de **nieuwe commissie erfgoedconvenants** voor 15 juni 2004 zal zijn opgericht.

De **sector erfgoed is zeer tevreden met de tekst van het decreet**, waarbij de musea een aparte regeling krijgen binnen de erfgoedconvenanten. Ook het feit dat aan een erkenning ook een basissubsidie is gekoppeld, wordt ervaren als een substantiële vooruitgang. Het decreet beantwoordt zeker aan heel wat verzuchtingen binnen de sector. Ook de mogelijkheid van een convenant met de gemeenschapscommissie wordt als positief ervaren.

Er zijn echter ook bedenkingen. Zo is de sector niet gelukkig met de budgettaire plafonnering. **Men vreest opnieuw problemen wegens gebrek aan middelen**. De dynamiek van de sector wordt gefnuikt. De indruk bestaat dat het beleid niet de intentie heeft om veel meer geld te geven.

Ann Olaerts antwoordt dat er nu bedragen zijn voorzien voor de bestaande organisaties, voor nieuwe erkenningen ligt het inderdaad iets moeilijker, maar dat is inherent aan het mogelijk maken van nieuwe erkenningen. In het erfgoeddecreet is bijvoorbeeld wel voorzien dat erkenning gepaard wordt aan basissubsidiëring.

3) Voorbereiding hoorzitting kunstendecreet

De voorzitter verwijst naar een uitnodiging op de hoorzitting die de Commissie voor Cultuur, Media en Sport organiseert betreffende het kunstendecreet (Parl. St., VI. Parl. 2003-2004, nr. 2019-1). Deze **hoorzitting vindt plaats op donderdag 5 februari 2004 om 14u00**. De commissieleden wensen het standpunt te kennen van de Raad voor de Kunsten.

De voorzitter zal tijdens de hoorzitting het woord voeren namens de Raad. Enkele leden (onder meer Patrick Allegaert en Herman Baeten) zullen trachten aanwezig te zijn om eventueel te antwoorden op technische vragen van de parlementsleden.

Met het oog op de voorbereiding wordt een **rondvraag** gedaan waarbij de wensen en zorgen uit de verschillende commissies worden geïnventariseerd.

Er wordt verwezen naar **het verslag van de vergadering van 19 januari 2004** waarin een aantal verzuchtingen uit de sector worden weergegeven.

1. De **term “Nederlandstalig”** in het decreet betekent niet dat ook Nederland tot het toepassingsgebied behoort. Ann Olaerts verwijst naar artikel 1 van het decreet dat stelt dat het decreet een gemeenschapsaangelegenheid regelt.
2. In artikel 69 §1, 4° wordt overleg voorzien met het Vlaams Fonds voor de Letteren en met het Vlaams Audiovisueel Fonds en bijvoorbeeld niet met het **Fonds Pascal**

Decroos voor Bijzondere Journalistiek. Er blijft blijkbaar nog altijd een grijze zone tussen fictie en non-fictie. Ann Olaerts stelt dat er principieel geen enkel probleem is indien er in het kader van een beoordeling van transversale dossiers contact zou zijn met het Fonds Pascal Decroos. Zij wijst er wel op dat het desbetreffende fonds niet door de Minister van Cultuur wordt gesubsidieerd.

3. In Hoofdstuk III, subsidies aan kunstenaars, art. 18, 4° worden experimentele bouwprojecten uitgesloten uit het toepassingsgebied van het decreet. De commissie Architectuur en Vormgeving vraagt zich af wat de houding is van het beleid tegenover **projecten gericht op het exploreren van mogelijkheden op de schaal boven het gebouw**. Men verwijst naar Nederland waar scenario's die mogelijkheden zoeken voor een historisch pand zonder dat er een bouwopdracht aan is gekoppeld wel gesteund wordt door de overheid. Kan de commissie dergelijke dossiers, die trouwens meer en meer voorkomen, positief beoordelen? Hetzelfde probleem komt voor met "vormgeving" die momenteel zweven tussen economie, wetenschap en cultuur. Er is op die manier geen duidelijk draagvlak voor jonge disciplines die, naar het oordeel van de commissie meer ruimte moeten krijgen. Ann Olaerts stelt dat de commissie dergelijke vragen positief kan beoordelen, mits de geest van het artikel wordt gerespecteerd, in het bijzonder dat "creatie in opdracht van" niet in dit kader wordt gesubsidieerd.
4. In art.33 wordt voorzien in een **rechtstreekse betaling aan de kunstenaar**. De commissie muziek vraagt zich af of dit wel wettelijk kan. Waarom worden de subsidies niet via de opdrachtgever doorgestort aan de kunstenaar. De voorziene regeling werd ingevoerd om de kunstenaar te beschermen. De theatersector kent trouwens dezelfde regeling.
5. Volgens art. 7 en art. 37 §1 8° en 9° moet met **alle bezoldigde en onbezoldigde medewerkers een schriftelijke overeenkomst** worden gesloten. Zal dit geen aanleiding geven tot een administratieve rompslomp en remmend werken. Er is weinig traditie op dit punt. Hoe moet die schriftelijke overeenkomst worden geïnterpreteerd?
6. De **meerderheid wil nog 2 amendementen** indienen op de huidige tekst van het kunstendecreet. Een eerste amendement heeft betrekking op een **flexibeler reservevorming**. Men zou 10% reserve per jaar kunnen opbouwen over het geheel van de 4-jaarlijkse periode. Dit geeft aan organisaties meer armslag. Het tweede amendement voorziet in het afsluiten van een **convenant betreffende de stadstheaters** zodanig dat de bijdragen van de steden en provincies niet kunnen verlagen. Men wil voorkomen dat steden in het kader van het kerntakendecreet hun bijdrage voor bepaalde cultuurinitiatieven verlagen wat gebeurde voor de Vlaamse Opera. **De Raad sluit zich bij deze amendementen aan.**
7. **Globaal** genomen is de kunstensector **opgetogen** met het nieuwe decreet dat een belangrijke vooruitgang betekent. Echter, als de **nodige bijkomende financiële middelen** niet worden voorzien, stelt zich een groot probleem. De kunstensector vraagt zich dan ook met een bang hart af wat de toekomst zal brengen. De verwachtingen zijn hoog gespannen en de sector hoopt op de goede intenties van de beleidsmakers.
8. De Raad vraagt ook aandacht voor **de relatie tussen subsidies en commerciële initiatieven**. De tekst van het decreet confronteert de Raad met het feit dat in het decreet via projectaanvragen commerciële initiatieven toegang krijgen tot de subsidies. Structurele subsidies voor commerciële organisaties blijven uitgesloten. Dit wordt zeker een aandachtspunt voor de toekomst.

4) Ontwerp van besluit betreffende het kunstendecreet

4.1. **Waarom** wordt nog een beoordelingscommissie voor audiovisuele kunsten voorzien en **geen beoordelingscommissie voor letteren**, daar waar er naast een fonds voor letteren ook een audiovisueel fonds in het leven werd geroepen. Ann Olaerts verwijst naar het feit dat in het decreet nog een regeling staat ingeschreven voor het subsidiëren van festivals en organisaties die buiten het audiovisueel fonds vallen. Het onderscheid tussen creatie en presentatie werd in de audiovisuele sector behouden, in tegenstelling tot de sector letteren waar zowel creatie als presentatie gevat worden in het fonds.

4.2. Vanuit de commissie muziek komt de bedenking dat het spectrum van beoordelaars van niet transversale initiatieven wel erg dun wordt. Nochtans mag men niet de indruk krijgen dat transversale festivals de standaard worden. Dat is niet het geval. Bij de overgrote meerderheid van de festivals primeert de muziek. Dit terwijl de beoordeling van het luik muziek bijvoorbeeld door steeds minder mensen zal moeten gebeuren. De commissie Podiumkunsten sluit zich hierbij aan. Ook zij pleiten ervoor om een zekere specificiteit te behouden. Vandaar het **voorstel om de commissie Festivals niet op te richten** maar om het bij het bestaande te houden. Ann Olaerts pleit voor een dubbele piste. De commissie Festivals wordt opgericht maar er wordt een fase toegevoegd waarbij mono-disciplinaire festivals worden beoordeeld door de betrokken beoordelingscommissie.

4.3. De commissie Muziek heeft ook vragen bij de **toekomstige beoordeling van muzikeducatieve organisaties** door de commissie kunsteducatie. Hier moet worden op toegezien dat deze organisaties geen nadeel ondervinden door de nieuwe beoordelingsinstantie. Ann Olaerts stelt dat er altijd overleg mogelijk is tussen de beoordelingscommissies muziek en kunsteducatie.

4.4. In artikel 29 wordt voorzien in een eventuele **terugbetaling van de subsidie indien de deadline niet wordt gerespecteerd**. Dit kan voor bepaalde opdrachten tot grote problemen aanleiding geven. De Raad pleit voor gezond verstand in deze aangelegenheid.

4.5. De Raad opteert ervoor om niet in het uitvoeringsbesluit op te nemen dat iedere beoordelingscommissie haar beleidsintenties/visie vooraf expliciet zou moeten bepalen. Dit wordt best aan het soevereine oordeel van de desbetreffende commissie overgelaten.

Na deze algemene opmerkingen wordt de tekst van het uitvoeringsbesluit per bladzijde overlopen.

Hoofdstuk I

Art. 1, Er zal nog een definitie van “artistieke uitgaven” worden toegevoegd.

Hoofdstuk II

- Men pleit voor het zoveel mogelijk reduceren van de papierwinkel door gebruik van elektronische post en voor een goede begeleiding van de

aanvragers bij het indienen van een dossier. Hiervoor is een taak weggelegd voor de steunpunten en de administratie.

- Art. 6 § 3: de verwijzing naar art. 73 §3 is fout, moet zijn art. 74, 3°.
- Art. 8, 16°, 17°: De sectoren architectuur en vormgeving en beeldende kunsten signaleren dat de 50% financiering voor medewerkers kan vervangen worden door 20%, wat veel meer met de werkelijkheid zal overeenstemmen. Ann Olaerts vraagt dat iedere sector nog eens goed nakijkt of de voorziene criteria verantwoord zijn.
- Art. 10 §1, 6°: de Raad dringt aan dat werk wordt gemaakt van een model activiteitenverslag. Op die manier kunnen de administratieve formaliteiten worden beperkt en heeft de sector meer houvast.
- Afdeling II Subsidiëring van projecten: omwille van nieuwe richtlijnen van de comptabiliteit zullen in de toekomst enkel nog voorschotten worden betaald volgens de verdeelsleutel voorschot 75% – saldo 25% in plaats van voorschot 90% – saldo 10%. De Raad stelt dat hierdoor veel meer kredietaanvragen bij de banken zullen worden ingediend. De banken worden gesubsidieerd in plaats van de culturele sector.

Hoofdstuk V

Organisaties die structureel steun krijgen voor hun internationale werking kunnen voor vertalingen nog aparte projecten indienen.

Hoofdstuk VIII

Art. 47 §1 Ann Olaerts stelt dat het voorziene aantal leden nog kan gewijzigd worden. Voorstellen ter zake werden opgenomen in het verslag van de Raad van 19 januari 2004.

Suggesties voor kleine correcties die uit de diverse commissies komen, kunnen nog aan Ann Olaerts worden overgemaakt tot 16 februari, liefst ook met afschrift aan de voorzitter en secretaris van de Raad.

4) Praktische afspraken

De vergadering voorzien voor **9 februari 2004** wordt afgelast. Op het ogenblik dat de tekst over het tweede uitvoeringsbesluit erfgoeddecreet klaar is, wordt een nieuwe datum meegedeeld.

De vergadering eindigt om 12 u.30